

Ilmainen musiikin sävellys & nuotinnusohjelma

Retrieved from <http://musescore.org> on Ti, 01/25/2011

Käsikirja

Tämä käsikirja on MuseScoren versiolle 0.9.3 ja siitä ylöspäin. Jos sinulla on mahdollista auttaa käsikirjan parantamisessa ja kääntämisessä, jätä postia [MuseScoren dokumentointifoorumiin](#) ja hakeudu käsikirjan avustajaksi.

Luku 1

Alkutoimet

Tämän luvun avulla voit asentaa ja käyttää MuseScorea ensimmäistä kertaa. Luvussa myös näytetään, miten luodaan uusi partituuri.

Asennus

Windows

Löydät Windows asennusohjelman MuseScoren verkkosivujen [lataussivulta](#). Klikkaa linkkiä aloittaaksesi latauksen. Internet-selaimesi vahvistaa, että haluat ladata tiedoston. Klikkaa "Tallenna tiedosto".

Kun lataus on valmis tiedoston kaksoisklikkaaminen aloittaa asennuksen. Windows saattaa avata turvallisuus ikkuna ja pyytää teitä vahvistamaan ohjelman käynnistämisen. Valitse "Suorita" jatkaaksesi.

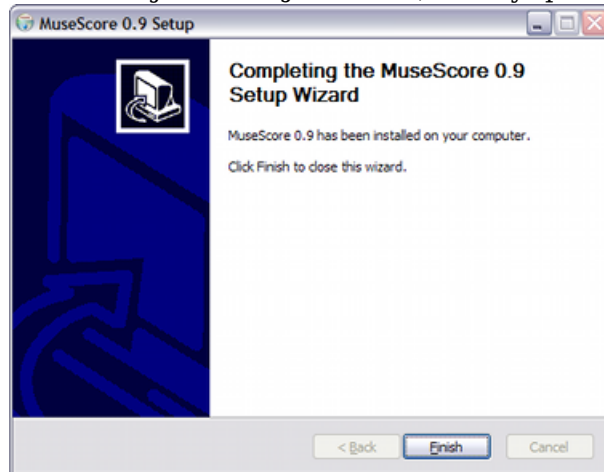
Asennus suosittelee, että suljet kaikki muut sovellukset ennen kuin jatkat. Kun suljet muut sovellukset klikkaa "Seuraava" ("Next") jatkaaksesi.

Ohjattu asennus näyttää vapaiden ohjelmien lisenssiehdot jota voi tarkastella. Klikkaa "Hyväksyn" jatkaaksesi.

Seuraavaksi se pyytää vahvistamaan sijainnin asennukselle MuseScore. Jos asennat uudemman version MuseScoresta, mutta kuitenkin haluat säilyttää vanhan version tietokoneellesi, niin sinun pitäisi vaihtaa kansio. Muuten klikkaa "Seuraava" jatkaaksesi.

Seuraavaksi se vahvistaa nimen MuseScore-kansiolle, joka näkyy Windowsin Käynnistä-valikon ohjelmat. Klikkaa "Asenna" jatkaaksesi.

Anna asennusavustajalle aikaa muutama minuutti asentaa tarvittavat tiedostot ja kokoonpanot. Kun se on valmis, klikkaa "Valmis" poistuaksesi asennusohjelmasta. Jos haluat, voit nyt poistaa nyt ladatun asennustiedoston.

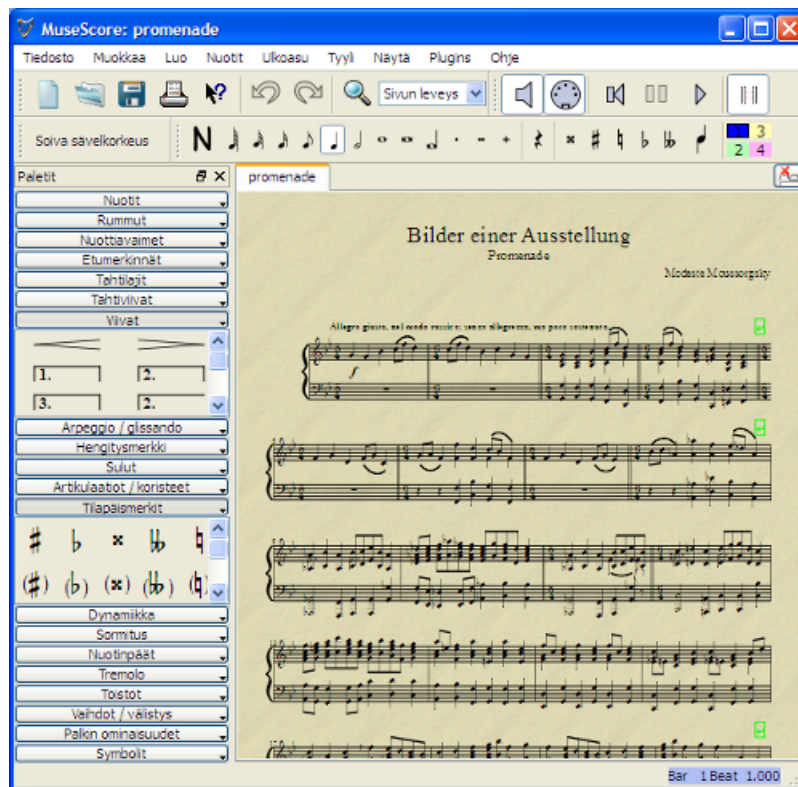

Käynnistä MuseScore

Käynnistä MuseScore valitsemalla *Käynnistä → Kaikki ohjelmat → MuseScore → MuseScore*.

Muutaman sekunnin kuluttua MuseScore avaa demo-partituurin. Voit vapaasti kokeilla esittelypartituuria ja saada tuntumaa ohjelmaan.

Seuraavaksi voit [luoda oman partituurin](#).

Edistyneille käyttäjille : Hiljainen tai valvomaton asennus

Voit asentaa MuseScoren hiljaisesti suraavalla komennolla

```
MuseScore-0.9.6.3.exe /S /D=C:\Program Files\MuseScore
```

Voit poistaa asennuksen

```
cd C:\Program Files\MuseScore
```

```
Uninstall.exe /S
```

MacOSX

Asennus

Löydät Macin dmg-tiedoston MuseScoren [Lataa](#) -webbisivulta. Käynnistä lataus klikkaamalla linkkiä. Kun lataus on suoritettu, dmg-tiedosto liitetään automaattisesti työpöydälle nimellä "MuseScore-0.9.5" ja asennin ilmestyy.

Vedä MuseScore-kuvaketta ja pudota se Sovellukset-kansioikonin päälle (Applications). Jos et ole järjestelmänvalvoja, MacOSX kysyy salasanaa. Voit käynnistää MuseScoren Sovelluksista tai SpotLight'ista.

Asennuksen poisto

Poista MuseScore Sovellukset-kansiosta, ei muuta.

Linux

Katso ohjeet [Lataus](#) -sivulta kohdasta MuseScore ja Linux. Tuetut paketit löytyvät jakeluille Debian, Ubuntu, Fedora ja PCLinuxOS. Muita jakeluita varten sinun täytyy kääntää sovellus lähdekoodista. Katso ohjeita Fedoralle [alapuolelta](#).

Fedora

Tuo GPG avain:

```
su  
rpm --import http://prereleases.musescore.org/linux/Fedora/RPM-GPG-KEY-Seve
```

2. Mene MuseScoren [lataus](#) -sivulle. Klikkaa vakaata Fedoran latauslinkkiä ja valitse oikea rpm-paketti koneesi arkkitehtuurille.

3. Riippuen arkkitehtuuristasi asenna MuseScore jommalla kummalla näistä komennoista

jos käytät i386-arkkitehtuuria

su

```
yum localinstall musescore-0.9.4-1.fc10.i386.rpm
```

tai jos käytät x86_64-arkkitehtuuria

su

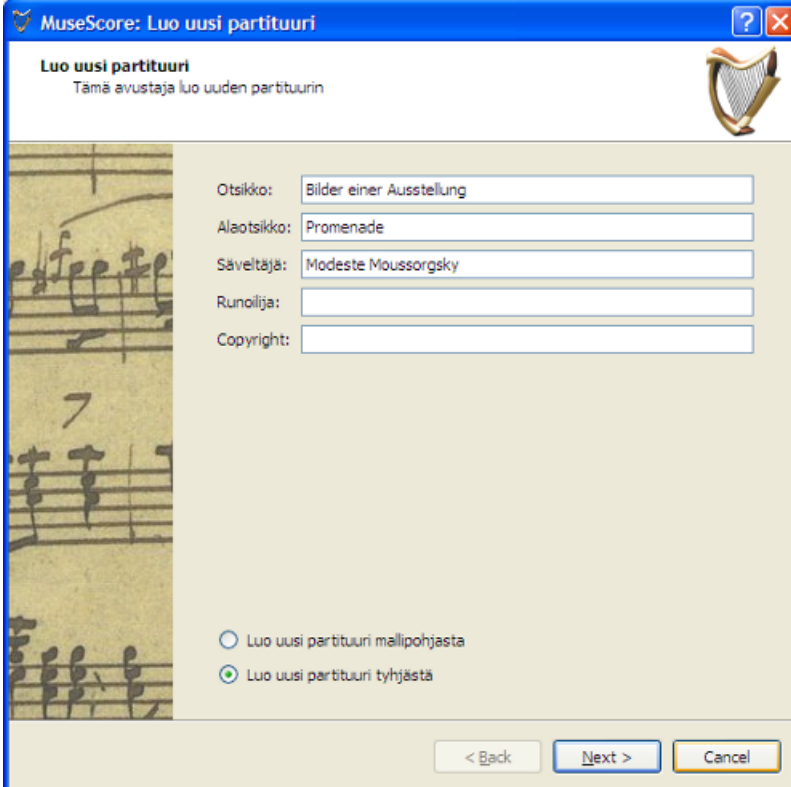
```
yum localinstall musescore-0.9.4-1.fc10.x86_64.rpm
```

Jos sinulla on vaikeuksia äänen kanssa, katso [Fedora 11 and sound](#).

Luo uusi partituuri

Valitse päävalikosta *Tiedosto* → *Uusi*. Tämä käynnistää avustajan uutta partituuria varten.

Otsikko, säveltäjä ja muut tiedot

MuseScore: Luo uusi partituuri

Luo uusi partituuri
Tämä avustaja luo uuden partituurin

Otsikko:

Alaotsikko:

Säveltäjä:

Runoilija:

Copyright:

☐ Luo uusi partituuri mallipohjasta

☒ Luo uusi partituuri tyhjästä

< Back Next > Cancel

Kirjoita otsikko, alaotsikko, säveltäjä, runoilija ja tekijänoikeus. Kaikkea ei ole pakko kirjoittaa. Huomaa kaksi vaihtoehtoa alareunassa:

- Luo uusi partituuri mallipohjasta
- Luo uusi partituuri tyhjästä

Ensimmäinen vaihtoehto tarjoaa luettelon valmiista partituureista seuraavassa näytössä. Toinen vaihtoehto antaa sinulle täydellinen valikoima välineitä seuraavassa näytössä. Mallipohjat käsitellään tarkemmin jäljempänä, mutta nyt valitse "Luo uusi partituuri tyhjästä".

Klikka "Next" ("Seuraava") jatkaaksesi.

Instrumentit ja eri stemmäänet

Instrumentti-ikkuna on jaettu kahteen palstaan. Ensimmäisessä sarakkeessa luetellaan instrumentteja tai stemmääniä mistä saa valita. Toinen sarake on aluksi tyhjä, mutta pian siinä on luettelo instrumenteista uutta partituuriasi varten.

Instrumenttiluettelo ensimmäisessä sarakkeessa on luokiteltuna instrumenttiperheisiin. Kaksoisklikkaa luokaa, niin näet kunkin perheen instrumenttiluettelon. Valitse instrumentti ja paina "Lisää". Valitsemasi instrumentti näkyy nyt toisessa sarakkeessa. Voit lisätä instrumentteja tai stemmääniä tarvittaessa.

Järjestys toisessa sarakkeessa määrää, miten ne näkyvät partituurissa. Voit muuttaa järjestystä klikkaamalla instrumentin nimeä ja painamalla sen jälkeen "Ylös" tai "Alas" -painikkeita siirtääksesi sitä ylemmäksi tai alemmaksi. Kun olet valmis, klikkaa "Next" ("Seuraava").

Sävellajimerkintä

Jos käytössäsi on uusin versio MuseScoren avustaja pyytää sävellajimerkintää. Valitse tarvitsemasi sävellajimerkintä ja klikkaa "Next" ("Seuraava").

Tahtilaji, kohotahti ja tahtien määrä

Aseta tarvittavat tahtilajin numerot. Jos kappaleen alussa on kohotahti, niin merkkää "Kohotahti" -valintaneliö ja määritä ensimmäisen kohotahdin kesto.

Jos tiedät montako tahtia partituuriin tulee, määritä se tässä. Muuten, voit lisätä tai poistaa tahteja myöhemminkin.

Klikkaa "Finish" ("Valmis") niin uusi tyhjä partituuri on luotu.

Mutokset partituurin luomisen jälkeen

Voit muuttaa kaikkia asetuksia opastetun uuden partituurin määrittelyn aikana ja myös sen jälkeen, kun olet aloittanut uuden partituurin kanssa työskentelyn.

- Jos haluat lisätä, poistaa tai luoda kohotahdin. Katso [Tahtioperaatiot](#)
- Vaihtaa mitä tahansa tekstiä, katso [Tekstin muokkaaminen](#). Jos haluat lisätä puuttuvat otsikon (tai muun tekstin) valitse valikosta *Luo* → *Tekstejä* → *Otsikko* (tai mikä tahansa vaihtoehto)
- Voit lisätä, poistaa tai muuttaa instrumenttien käyttöjärjestystä valitsemalla valikosta *Luo* → *Instrumentit*....

Katso myös: [Sävellajimerkintä](#), [Tahtilaji](#), [Nuottiavain](#).

Mallipohjat

Ensimmäisessä uuden partituurin luonti-ikkunassa on vaihtoehto "Luo uusi partituuri mallipohjasta" (ks. [Otsikko ja muu teksti](#)). Jos haluat luoda partituurin tällä tavalla, valitse mallipohja vaihtoehto ja klikkaa "Next" ("Seuraava") jatkaaksesi.

Seuraava ruutu näyttää listan mallipohjista. Valitse mallipohja ja klikkaa "Next" ("Seuraava"). Jatka ja viimeistele uusi partituuri normaalisti.

Mallipohjatiedostot ovat tavallisia tallennettuja MuseScore-tiedostoja mallipohjakansioon. Voit luoda omia mallipohjia tallentamalla MuseScore-tiedostoja mallipohjakansioon. Windowsissa mallipohjakansio sijaitsee yleensä C:\Program Files\MuseScore\templates. Linuxissa se löytyy /usr/share/mscore-xxx jos asensit pakettienhallinnalla. Jos käänsit mscore'n Linuxilla se löytyy /usr/local/share/mscore-xxx. Mac koneissa katso /Applications/MuseScore.app/Contents/Resources/templates

Luku 2

Perustiedot

Luvussa "Alkutoimet" opastettiin ohjelman asennus ja uuden partituurin luontiprosessi. "Perustiedot"-luvussa annetaan yleiskuva MuseScoresta ja esitetään yleiset menetelmät partituurin luonnista.

Nuotin kirjoittaminen

Nuotit kirjoitetaan nuotinkirjoitustilassa. Valitse ensin nuotti tai tauko aloituspisteeksi nuottien kirjoittamiselle. Kun kirjoitat nuotteja korvaat aina olemassa olevia nuotteja tai taukoja. Jos haluat lisätä nuotteja väliin, luo ensin vastaava määrä tahteja haluttuun kohtaan ennen kuin lisäät nuotit.

- *N*: Kirjoittaa nuotinkirjoitustilassa.
- *Escape*: Lopettaa nuotinkirjoitustilan.

Kirjoitettaessa nuotinkirjoitustilassa joudutaan valitsemaan kirjoitettavan nuotin kesto nuottipaletista tai vastaavalla näppäimistön pikanäppäimellä.

Versiossa 0.9.4 ja siitä ylöspäin nuotinkestoja vastaavat pikanäppäimet ovat:

- 1: 64-osanuotti
- 2: 32-osanuotti
- 3: 16-osanuotti
- 4: Kahdeksasosanuotti
- 5: Neljäsosanuotti
- 6: Puolinuotti
- 7: Kokonuotti
- 8: Kaksoiskokonuotti
- 9: Longa
- .: Piste muuttaa valitun keston pisteelliseksi nuotiksi

Versiossa 0.9.3 tai vanhemmissa nuotin keston pikanäppäin käsittää kaksi näppäintä:

- *Alt+1*: Neljäsosanuotti
- *Alt+2*: Kahdeksasosanuotti
- *Alt+3*: 16-osanuotti
- *Alt+4*: 32-osanuotti
- *Alt+5*: 64-osanuotti
- *Alt+6*: Kokonuotti
- *Alt+7*: Puolinuotti
- *.*: Piste muuttaa valitun keston pisteelliseksi nuotiksi

Nuotteja kirjoitetaan seuraavilla kirjaimilla: *C D E F G A B C*

o (nolla) tekee tauon: esimerkiksi *C D o E*. Huomaa, että valitsemasi nuottien kesto (neljäsosanuotti tässä esimerkissä) määrittää myös tauon keston (neljäsosatauko)

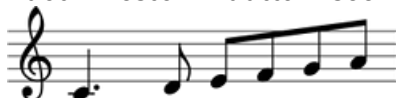

Huomaa, että versiossa 0.9.6 ja vanhemmissa, *Välilyönti* tekee tauon. Uusimmassa MuseScoren versiossa *Välilyönti* aloittaa soiton.

Nuotteja syötettäessä MuseScore siirtyy automaattisesti eteenpäin partituurissa. Jos haluat lisätä nuotteja viimeksi syötettyyn nuottiin, tee se pitämällä *Vaihto* alhaalla ja kirjoittamalla nuotin nimi: *C D Vaihto+F Vaihto+A E F*

Kun haluat tehdä pisteellisen nuotin, paina *.*. Esimerkiksi *5 . C 4 D E F G A* (Huom: versiossa 0.9.3 tai vanhemmissa käytetään erilaisia pikanäppäimiä nuotin keston muuttamiseen. Katso ylhäältä lisätietoa)

Oktaavin vaihtoon käytä seuraavia näppäinyhdistelmiä:

- *Ctrl+↑* (Mac: *⌘+↑*): Nostaa sävelkorkeutta oktaavilla.
- *Ctrl+↓* (Mac: *⌘+↓*): Laskee sävelkorkeutta oktaavilla.

Muita muokkauskomentoja:

- *x*: Vaihtaa nuotinvarren suunnan.
- *Vaihto+x*: Siirtää nuotinpään varren toiselle puolelle.

MIDI-koskettimisto

Voit myös nostaa sävelkorkeutta käyttämällä MIDI-koskettimistoa MuseScoren versiossa 0.9.6. tai vanhemmassa Versiossa 0.9.3 tai vanhemmissa on tuki MIDI-näppäimistölle vain Linuxissa.

1. Kytke MIDI-koskettimisto tietokoneeseen ja kytke koskettimistoon virta
2. Käynnistä MuseScore
3. Luo uusi partituuri
4. Klikkaa taukoa tahdissa 1, josta haluat aloittaa nuotin syötön.
5. Aloita nuotinsyöttötila painamalla *n*
6. Valitse nuotin kesto kuten 5 neljäsosanuotti, mikä näkyy yläosassa
7. Paina nuotti MIDI-koskettimistosta ja huomaat että sävel on lisätty partituuriin

Huom: MIDI-näppäimistö syöttää yhden nuotin tai soinnun kerrallaan. Tämä nuotinsyöttötila (ns. "step-time") on nopea ja luotettava. Jotkut nuotinnusohjelmat yrittävät tulkita ns. "real-time" syöttötilaa, jossa muusikko soittaa kappaleen ja ohjelmisto yrittää luoda nuotinnuksen. Tulos on usein kuitenkin epäluotettava, vaikka soittaja on ammattitaitoinen muusikko kyseessä kallis ohjelmisto. Varsinkin PC-laitteistossa on latenssiongelmaa - latenssi tarkoittaa sitä aikaa minkä signaali tarvitsee MIDI-koskettimiston painamisen ja ohjelmistoon siirtymisen välillä - mikä tekee tarkka notaation lähes mahdottomaksi. MuseScore keskittyy enemmän luotettavaan nuotinsyöttöön.

Jos sinulla on useita MIDI-laitteita liitettynä tietokoneeseen, sinun tulee kertoa MuseScorelle mikä niistä on MIDI-koskettimisto. Versiossa 0.9.6 tai myöhemmissä siirry *Muokkaa* → *Asetukset...* (Mac: *MuseScore* → *Asetukset...*). Asetukset-ikkunassa klikkaa I/O välilehteä ja valitse laite kohdassa "Valitse PortMidi input -liitäntä".

Nuottien väritys toistoalueen ulkopuolella

MuseScore värittää määrätyn alueen ulkopuoleiset nuotit joko keltaiseksi tai punaiseksi versiosta 0.9.5 eteenpäin. Nuotit, jotka ovat joko ylä- tai alapuolella amatöörille sopivan korkeuden värjäytyvät keltaisiksi ja nuotit, jotka ovat ammattilaisille sopivan korkeuden ulkopuolella värjäytyvät punaisiksi. Värit ovat informatorisia ja näkyvät näytöllä, mutta eivät näy tulostetussa partituurissa. Voit poistaa nuottien väriytyksen versiosta 0.9.6 eteenpäin valitsemalla *Muokkaa* → *Asetukset...* (Mac: *MuseScore* → *Asetukset...*) ja poistamalla valinnan *Nuotin syöttö* välilehdeltä kohdasta "Väritä nuotit käyttökelpoisen sävelkorkeuden ulkopuolella".

Aiheesta muualla

- [Opetusvideo: Note entry basics](#)

Kopioi ja liitä

MuseScore voi kopioida yksittäisiä nuotteja tai suuria musiikkivalintoja. 0.9.4 julkaisu sisältää monia parannuksia kopioi-liitä -toiminnolle mukaan lukien tuki Vaihto-veto -valinnoille.

Kopioi

1. Klikkaa valinnan ensimmäistä nuottia.
2. *Vaihto+klikkaus* valinnan viimeistä nuottia. Sinisen suorakulmion pitäisi korostaa valittua aluetta.
3. Valitse valikosta *Muokkaa → Kopioi*

Liitä

1. Klikka nuottia tai tahtia josta haluat liitettävän valinnan alkavan
2. Valitse valikosta *Muokkaa → Liitä*

Muokkaustila

Monia partituurin elementtejä voi muokata muokkaustilassa :

- *Kaksoisklikkaus*: Aloittaa muokkaustilan
- *Escape*: Lopettaa muokkaustilan

Joissakin elementeissä näkyy muokkaustilassa kahva, joista niitä voidaan siirrellä hiirellä vetämällä tai näppäimistökomennoilla.

[Kaari](#) muokkaustilassa:

Olemassa olevia näppäimistökomentoja:

- ←: Siirtää kahvaa yhden välilyönnin vasemmalle
- →: Siirtää kahvaa yhden välilyönnin vasemmalle
- ↑ : Siirtää kahvaa yhden välilyönnin ylös
- ↓ : Siirtää kahvaa yhden välilyönnin alas

- *Ctrl+←* (Mac: ⌘+←): Siirtää kahvaa yhden 0.1 välilyönnin vasemmalle
- *Ctrl+→* (Mac: ⌘+→): Siirtää kahvaa yhden 0.1 välilyönnin oikealle
- *Ctrl+ ↑* (Mac: ⌘+ ↑): Siirtää kahvaa yhden 0.1 välilyönnin ylös
- *Ctrl+ ↓* (Mac: ⌘+ ↓): Siirtää kahvaa yhden 0.1 välilyönnin alas
- *Vaihto+←*: Siirtää kahvan ankkurirastia vasemmalle
- *Vaihto+→*: Siirtää kahvan ankkurirastia oikealle
- *Sarkain*: Siirtyy seuraavaan kahvaan

Katso myös: [Tekstin muokkaaminen](#), [Legato-kaari](#), [Viivastosulut](#), [Viivat](#)

Tahtioperaatiot

Lisääminen loppuun

Jos haluat lisätä tahdin kappaleen loppuun paina *Ctrl+B*. (Mac: ⌘+B), tai valitse valikosta *Luo → Tahdit / kehykset → Lisää tahti loppuun*. Kun haluat lisätä useita tahteja paina *Ctrl+Shift+B* (Mac: ⌘+Shift+B) tai käytä valikkoa *Luo → Tahdit / kehykset → Lisää tahteja loppuun*

Lisääminen väliin

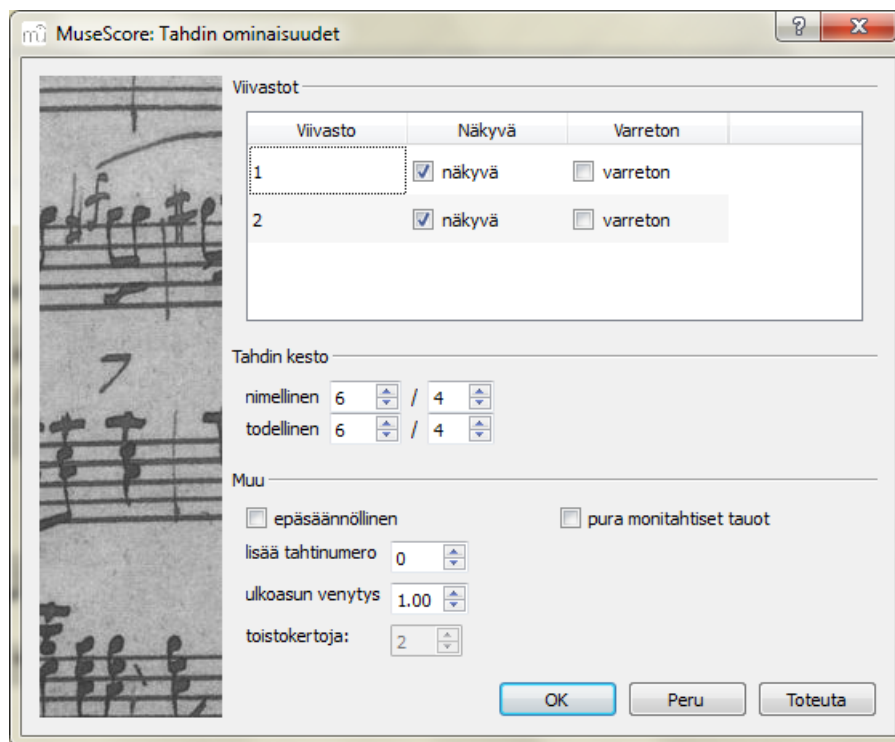
Valitse ensin tahti ja sitten paina *Ins* tai käytä valikkoa *Luo → Tahdit / kehykset → Lisää tahti valitun edelle* lisätäksesi uusi tyhjä tahti valitun tahdin etupuolelle. Kun haluat lisätä useita tahteja paina *Ctrl+Ins* (Mac: ⌘+Ins) tai käytä valikkoa *Luo → Tahdit / kehykset → Lisää tahteja valitun edelle*

Poistaminen

Valitse tahti ensin ja paina *Ctrl+Del* (Mac: ⌘+Fn+Askelpalautin).
 Versioin 0.9.5 ja vanhempien kanssa toimitaan toisin. Paina *Ctrl* (Mac: ⌘) näppäin alas ja klikkaa tahdin tyhjään osaan hiirellä. Tahti on merkitty nyt pisteiviivalla, joka osoittaa, että olet valinnut "palan aikaa". Voit laajentaa valintaa painamalla *Ctrl+Click* (Mac: ⌘+Click). *Del* (Mac: Fn+Askelpalautin) -näppäimen painaminen poistaa tahdit.

Ominaisuudet

Muokkaa tahdin ominaisuuksia klikkaamalla hiiren oikealla tahdin tyhjää kohtaa ja valitsemalla *Tahdin ominaisuudet...*

Viivastot

Näkyvä ominaisuus joko näyttää tai piilottaa nuotit ja viivaston viivat kyseisessä tahdissa. *Varreton* ominaisuus joko näyttää tai piilottaa kaikki nuotinvarret kyseisessä tahdissa. Nuotit joilla normaalisti on varsi kuten puolinuotit (minums) ja neljäsosanuotit (crotchets) näyttävät vain nuotinpäähän jos valinta on varreton.

Kesto

Nimellinen (Nominal) kesto on tahtiosoitus, joka on kirjoitettu partituurin alkuun. Voit vaihtaa *todellisen* (Actual) keston mihin tahansa tahtiin riippumatta siitä mikä tahtiosoitus partituuriin on kirjoitettu. Normaalisti nimellinen ja todellinen tahdin kesto ovat samat. Esimerkiksi kohotahdissa voi olla lyhempi todellinen kesto.

Alapuolisessa kuvassa neljäsosakohotahdissa on nimellinen tahdin kesto 4/4 mutta todellinen 1/4. Keskellä olevissa tahdeissa on nimellinen ja todellinen kesto 4/4. Lopussa olevassa vajaatahdissa (pisteellinen puolinuotti) todellinen kesto on 3/4.

Epäsäännöllinen

"Epäsäännöllistä" tahtia ei lasketa tahdin numerointiin. Yleensä kohotahti on merkitty "epäsäännölliseksi". Jos käytät versiota 0.9.4 tai vanhempaa ja merkitset vahdin epäsäännölliseksi, sinun tulee tallentaa jaa ladata partituuri uudestaan ennen kuin tahtinumeron muutos näkyy.

Lisää tahtinumero

Voit käyttää "Lisää tahtinnumero" -optiota vaikuttamaan tahtien numerointiin. Voit kirjoittaa tähän positiivisia tai negatiivisia numeroita. Huomaa, että tämä vaikuttaa myöhempisiin tahteihin. Arvo "-1" vaikuttaa saman efektin kuin tahdin merkitseminen epäsäännölliseksi.

Ulkoasun venytys

Tällä optiolla voi suurentaa tai pienentää nuottien vaakasuoraa väliä.

Toistokertoja

Jos tahti on [toiston](#) lopussa voit määritellä kuinka usein toisto soitetaan.

Pura monitahtiset tauot

Tämä ominaisuus jakaa [monitahtiset tauot](#) takaisin normaaleiksi tahdeiksi. Tämä valinta tulee tehdä **ennen** kuin asetat päälle "Luo monitahtisia taukoja" valinnan *Tyyli → Muokkaa yleistä tyyliä*

Versio 0.9.6 ja uudemmat automaattisesti katkaisevat monitahtiset tauot tärkeissä kohdissa kuten harjoitukset merkissä, tahtilajin muuttuessa, kaksoistahtiviivan kohdalla jne.

Numerointi

MuseScore numeroi automaattisesti jokaisen viivaston ensimmäisen tahdin mutta muitakin numerointitapoja on. Valitse päävalikosta *Tyyli → Muokkaa yleistä tyyliä* Valitse vasemmasta puolen "**Numerot**". Oikean puolen alaosassa on valinta "**Tahtinumerot**".

Merkitse valintaruutu ensin kohtaan "Tahtinumerot" niin automaattinen tahtien numerointi tulee päälle.

Merkitse "näytä ensimmäisellä" jos haluat, että ensimmäinen tahti numeroidaan.

Merkitse "kaikilla viivastoilla" jos haluat numerot kaikille viivastoille, muutoin vain ylin viivasto näyttää tahtinumerot.

Valitsemalla numeron näyttö "jokaisessa viivastokokonaisuudessa" numero näkyy rivistön alussa, tai näytä numerot "tahdeittain, joka x" ja määritä väli x. Esimerkiksi jos väli on 1, numeroidaan jokainen tahti; jos väli on 5 numeroidaan joka viides tahti.

Paletti

Voit näyttää tai piilottaa paletin valitsemalla valikosta *Näytä → Paletti*.

Voit vetää-ja-pudottaa palettisymboleja partituurin elementtien päälle.

Palettisymbolin kaksoisklikkaaminen on vastaava toimenpide kuin vastaavan symbolin vetäminen-ja-pudottaminen valitun elementin päälle partituurissa.

Voit esimerkiksi laittaa helposti tenuton useaan nuottiin kerralla:

1. Valitse nuotit
2. Kaksoisklikkaa tenuto-symbolia määritepaletissa

Kumoa ja tee uudelleen

MuseScoressa on rajoittamaton määrä kumoa / tee uudelleen toimintoja.

Standardi pikavalinnat ovat:

- Kumoa *Ctrl+Z* (Mac: *⌘+Z*)
- Tee uudelleen *Ctrl+Vaihto+Z* tai *Ctrl+Y* (Mac: *⌘+Vaihto+Z*)

Tai käytä työkalurivin painikkeita:

Vieminen

Partituuri voidaan viedä eli muuntaa valikosta *Tiedosto → Tallenna nimellä ...* useisiin eri tallennusmuotoihin:

Pakattu MuseScore formaatti (*.mscz)

MSCZ on standardi *MuseScore* -tiedostomuoto ja sitä suositellaan useimmiten käytettäväksi. Partituuri, joka on tallennettu tässä formaatissa vie hyvin vähän levytilaa, mutta sisältää kaiken tarvittavan tiedon. Formaatti on ZIP-pakattu versio *.mscx*-tiedostosta.

MuseScore formaatti (*.mscx)

MSCX on *MuseScore*-tiedoston pakkaamaton muoto, jota käytetään versiossa 0.9.5 ja uudemmissa.. Tässä formaatissa tallennettu partituuri ei hävitä mitään informaatiota ja on suositeltava, jos sinun tarvitsee manuaalisesti muokata tiedostoa tekstieditorilla. MuseScoren edelliset versiot käyttivät MSC tiedostopäätettä. Koska MSC tiedostopäätte voi aiheuttaa konfliktin Microsoft Windowsin kanssa niin jotkut sähköpostipalveluntarjoajat estävät sen käytön. Uusi MSCX tiedostotunniste korvaa vanhan MSC tiedostotunnisteen ja siksi myös edellä kuvatut ongelmat.

MusicXML (*.xml)

[MusicXML](#) on nuottilehtien yleismaailmallinen standardi ja sitä voi käyttää suurin osa tällä hetkellä saatavilla olevista nuotinnusohjelmista kuten Sibelius, Finale ja yli 100 muuta. Se on suositeltava muoto

jaettaessa nuotteja eri nuotinnusohjelmien kesken.

Pakattu MusicXML (*.mxl)

Pakattu MusicXML luo pienempiä tiedostoja kuin normaali MusicXML. Pakattu MusicXML on uudempi standardi eikä ole vielä kovin laajasti muiden nuotinnusohjelmien tukema tällä hetkellä.

MIDI (*.mid)

Musical Instrument Digital Interface (MIDI) on sekvensserien ja nuotinnusohjelmien laajasti tukema formaatti. Kuitenkin MIDI tiedostot on suunniteltu toistoa varten, ei partituurin ulkomuotoa varten. Niinpä ne eivät sisällä tietoa muotoilusta, sävelten oikeinkirjoituksesta, soinnista, koristeista, artikuloinnista, toistoista tai sävellajeista muun muassa. Kun jaat tiedostoja eri nuotinnusohjelmien kesken käytä MusicXML muotoa. Jos tarvitset vain kuunnella, käytä MIDIä.

PDF (*.pdf)

Portable Document Format (PDF) on ihanteellinen jaettaessa nuotteja muiden kanssa joiden ei tarvitse muokata musiikkia. Lähes kaikilla tietokoneen käyttäjillä on yleensä koneessaan jokin PDF-tiedostojen katseluohjelma, joten heidän ei tarvitse asentaa koneelleen mitään lisäohjelmaa nähdäkseen partituurin.

PostScript (*.ps)

PostScript (PS) on suosittu sivunkuvauskieli, jota käytetään tulostuksessa.

PNG (*.png)

Portable Network Graphics (PNG) on bittikarttakuvaformaatti, jota tukevat kaikki tärkeimmät käyttöjärjestelmät ja kuvaohjelmat ja se on suosittu nettikäytössä. Kuten versiossa 0.9.3 monisivuisista partituureista tehdään PNG-tiedosto jokaisesta sivusta. MuseScore luo kuvan sellaiseksi kuin se näkyy tulostettuna. Jos haluat luoda kuvia, joissa näkyy myös vain-näytöllä näkyvät kohteet kuten kehyslaatikot, näkymättömät nuotit ja käyttökelpoisen-alueen-ulkopuolella olevat värilliset nuotit mene *Muokkaa* → *Asetukset ...* (Mac: *MuseScore* → *Asetukset ...*) ja klikkaa Vienti välilehteä ja laita valinta kohtaan "ruudunkaappaustoiminto".

SVG (*.svg)

Scalable Vector Graphics (SVG) voidaan avata useimmilla nettiselaimilla (paitsi Internet Explorer) ja useimmilla vektorigrafiikkaohjelmilla. Kuitenkaan kaikki SVG-ohjelmistot eivät tue upotettuja fontteja niinpä sopivat MuseScore fontit täytyy asentaa nähdäksesi nämä tiedostot

oikein.

LilyPond (*.ly)

LilyPond formaatti voidaan avata [Lilypond](#)-nuotinnusohjelmalla. Kuitenkin LilyPond-vienti on epätäydellinen ja kokeellinen nykyisen *MuseScore* -version kanssa.

WAV Audio (*.wav)

WAV (Waveform Audio Format) on pakkaamaton Microsoftin ja IBM:n kehittämä ääniformaatti ja laajasti tuettu Windows, Mac OS ja Linux sovelluksissa. Tämä on ihanteellinen muoto luoda CD koska äänenlaatu ei heikkene tiedoston tallennusprosessin aikana. Kuitenkin suuri tiedostokoko vaikeuttaa jakamista sähköpostitse tai verkossa. Tämä vientivaihtoehto on käytettävissä versiossa 0.9.5 tai uudemmissa.

FLAC Audio (*.flac)

Free Lossless Audio Codec (FLAC) on pakattu ääniformaatti. FLAC-tiedostot ovat kooltaan noin puolet pakkaamattomasta audiosta mutta silti yhtä laadukkaita. Windows ja Mac OS eivät pidä sisällään FLAC- tukea, mutta sellainen ohjelma kuten [VLC Media Player](#) voi toistaa FLAC-tiedostoja missä tahansa käyttöjärjestelmässä. Tämä vientivaihtoehto on käytettävissä versiossa 0.9.5 tai uudemmissa.

Ogg Vorbis (*.ogg)

Ogg Vorbis on tarkoitettu patenttivapaaksi korvaajaksi suositulle MP3 audioformaatile. Kuten MP3, Ogg Vorbis -tiedostot ovat suhteellisen pieniä (usein kymmenesosa pakkaamattomasta audiosta), mutta jotain menetetään äänen laadussa. Windows ja Mac OS eivät pidä sisällään Ogg Vorbis -tukea. Mutta sellainen ohjelma kuten [VLC Media Player](#) ja Firefox 3.5 ja uudemmat voivat toistaa Ogg-tiedostoja missä tahansa käyttöjärjestelmässä. Tämä vientivaihtoehto on käytettävissä versiossa 0.9.5 tai uudemmissa.

Luku 3

Notaatio

Edellisessä Perustiedot-luvussa opettelit kuinka voit [kirjoittaa nuotteja](#) ja olla vuorovaikutuksessa [paletin](#) kanssa. "Notaatio" luvussa kuvataan eri tyyppisiä notaatioita yksityiskohtaisemmin kuin myös kehittyneempiä musiikin merkintätapoja.

Dynamiikkaviivat

Dynamiikkaviivat (Hairpin) ovat [viiva](#)-objekteja. Kun luot dynamiikkaviivan valitse ensin nuotti merkkäämällä lähtöpiste.

- *H*: Luo voimistuvan dynamiikkaviivan (crescendo)
- *Vaihto+H*: Luo hiljentyvän dynamiikkaviivan (diminuendo, decrescendo)

Voit myös luoda dynamiikkaviivan vetämällä sen symbolin Viivat-paletista nuotin päähän.

1. *H* luo crescendo-dynamiikkaviivan:

2. *Kaksoisklikkaus* muuttaa tilaksi [muokkaustilan](#):

3. *Vaihto+ →* siirtää lopetuspistettä:

4. → siirtää nuolen päätepistettä:

Sävellajimerkintä

Sävellajimerkinnät (lyhyemmin "etumerkinnät") luodaan tai muutetaan vetämällä sävellajisymboli Sävellajimerkinnät-paletista tahtiin tai olemassa olevaan etumerkintään.

F9 näyttää [paletti](#) -ikkunan

Vaihto

Vedä etumerkintä paletista partituurin etumerkinnän päälle. Voit myös vetää etumerkinnän partituurista partituurin toiseen etumerkintään käyttämällä *Vaihto+hiiren vasen+veto*.

Lisäys

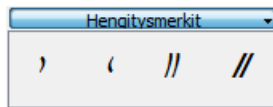
Vedä etumerkintä paletista tahdin tyhjään kohtaan. Tämä luo etumerkinnän sen tahdin alkuun.

Poisto

Valitse etumerkintä ja paina *Del*.

Hengitysmerkkit

Sijoita **hengitysmerkki**symboli vetämällä se Hengitysmerkki-paletista partituurissa olevaan nuottiin. Symboli asettuu nuotin jälkeen. Versiossa 0.9.5 ja sitä varhaisemmissa hengitysmerkki ilmestyy *ennen* nuottia, johon se oli vedetty.

Hengitysmerkkisymboli partituurissa:

Kertaus

Yksinkertaisen kertauksen aloitus ja lopetus voidaan määritellä asettamalla sopivat [tahtiviivat](#). Ohjeet ensimmäiselle ja toiselle maalille katso kohdasta [maalit](#).

Soittaminen

Kuullaksesi kertaukset kuuntelun aikana varmista, että "Kertaukset päälle/pois" -painike työkalupalkissa on valittuna. Samoin voit ottaa kertaukset pois päältä painamalla painiketta.

Kertauksen viimeisessä tahdissa voit asettaa "Toistokerran" [ominaisuuden](#), jolla voit määritellä toistettujen kertojen määrän.

Teksti

Kertaustekstimerkinnät kuten "D.C. al Fine" tai "D.S. al Coda" on sijoitettu Toistot- [palettiin](#).

Toistot	
	Fine
D.C.	D.C. al Fine
D.C. al Coda	D.S. al Coda
D.S. al Fine	D.S.
To Coda	

Tahdin tauot

Kokotahdin tauko

Kun tahdissa ei ole nuotteja, käytetään koko tahdin taukoa.

Luo kokotahdin tauko, valitsemalla tahti ja painamalla *Del*. Kaikki tämän tahdin nuotit on silloin korvattu kokotahdin tauolla.

Monitahtinen tauko

Monitahtiset tauot kuvaavat soittimien pitkää hiljaisuutta ja niitä käytetään yleensä soitinmusiikissa. Versioissa 0.9.5 ja aikaisemmissa tämä ominaisuus on vain kokeellinen (ks. rajoitukset alla)

Ohjeet

1. Valitse päävalikosta *Tyyli* → *Muokkaa yleistä tyyliä ...* (versiossa 0.9.5 ja vanhemmassa se löytyy *Tyyli* → *Muokkaa tyyliä*)
2. Klikkaa "Partituuri" -välilehteä, jos se ei ole valmiina valittuna.
3. Lisää valintamerkki seuraavaksi kohtaan "Luo monitahtisia taukoja"

Rajoitukset

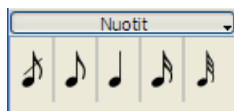
Versio 0.9.5 ja vanhemmat eivät automaattisesti katkaise monitahtisia taukoja tärkeissä kohdissa kuten kaksinkertaiset tahtiviivat, nuottiavaimet, harjoitusmerkit. Tämä on jo korjattu tulevaan versioon 0.9.6. Vanhempien versioiden kanssa työskennellessä katso "Katkaise monitahtiset tauot" otsikkoa kohdasta [tahtioperaatiot](#).

Tyylistä tehtävä valinta luo monitahtiset tauot koko partituuriin. Siksi on suositeltavaa, että teet ensin kaikki nuotit ja sitten laitat monitahtiset tauot päälle vasta lopuksi.

Korusävel, etuhele

Lyhyet etuhelenuotit (Acciaccatura) näytetään pieninä nuotteina, joissa on kauttaviiva varressa. **Pitkissä etuhelenuoteissa** (Appoggiatura) ei ole kauttaviivaa. Molemmat sijoitetaan ennen normaalikokoista päänuottia.

Luo korusävel vetämällä sen symboli Korusävelet -[paletista](#) partituurin normaaliin nuottiin. (Versiossa 0.9.5 ja vanhemmissa paletti on yksinkertaisesti nimellä Nuotit)

Katso myös: [Korusävel \(Grace note\)](#) Wikipediasta

Legato-kaari

Legato-kaari (Slur) on kaareva viiva kahden tai useamman nuotin välissä mikä ilmaisee, että nuotit tulee soittaa toisiinsa sitoen. Jos tarkoitat yhdistää kaksi nuottia yhdeksi säveleksi käytä [Sidoskaarta](#).

Käyttöohje

1. Lopeta [nuotin kirjoittaminen](#) ja valitse ensimmäinen nuotti:

2. s tekee legato-kaaren:

3. *Vaihto*+ → siirtää kaaren lopun seuraavaan nuottiin:

4. x vaihtaa kaaren suunnan:

5. *Escape* lopettaa kaaren muokkaustilan:

Hienosäätö

Kahvan neliöitä (kuvassa kohdissa 2-4 yllä) voidaan säädellä hiirellä. Kaksi ulointa kahvaa säätää aloitus- ja lopetuspistettä. Kaksi sisimmäistä kahvaa säätää kaaren korkeutta.

Kaari voi yhdistää useita viivastoja ja sivuja. Kaaren alku ja loppu on kiinnitetty nuottiin/sointuun tai taukoon. Jos nuotteja sijoitetaan uudelleen Ulkoasun tai Tyylin muokkauksen kautta, kaari siirtyy ja muotoutuu myös.

Huom: Hiirellä ei ole mahdollista muuttaa alun ja lopun ankkurinuottia. Käytä *Vaihto* + vasenta tai oikeaa nuolta kaaren alku ja loppupisteen säätämiseen.

Pistekaari

Pistekaarta käytetään joskus lauluissa, joissa kaaren paikka vaihtelee säkeistön mukaan. Pistekaarta käytetään myös osoittamaan nuotintajan ehdotusta (poiketen säveltäjien alkuperäisestä merkinnästä). Voit muuttaa kaaren pistekareksi klikkaamalla sitä hiiren oikealla ja valitsemalla *Kaaren ominaisuudet...* Kaaren ominaisuudet -valintaikkunasta voit valita kiinteän tai pisteellisen kaaren.

Katso myös: [Sidoskaari](#), [Muokkaustila](#)

Maalit

Maalihakasia (Volta) käytetään **ykkös- ja kakkosmaalissa** merkkeämään erilaisia kertauksien lopetuksia.

Aseta maalihakaset partituuriin vetämällä-ja-pudottamalla ne [Viivat-paletista](#).

Hakaset voivat jatkua enemmänkin kuin yhden tahdin yli. Mene kaksoisklikillä muokkaustilaan ja sitten siirrä kahvoja:

- yksi tahti oikealla *Vaihto+* →
- yksi tahti vasemmalle *Vaihto+* ←

Nämä komennot siirtävät maalihakasen "loogista" alkua tai loppua määritetyssä tahdissa.

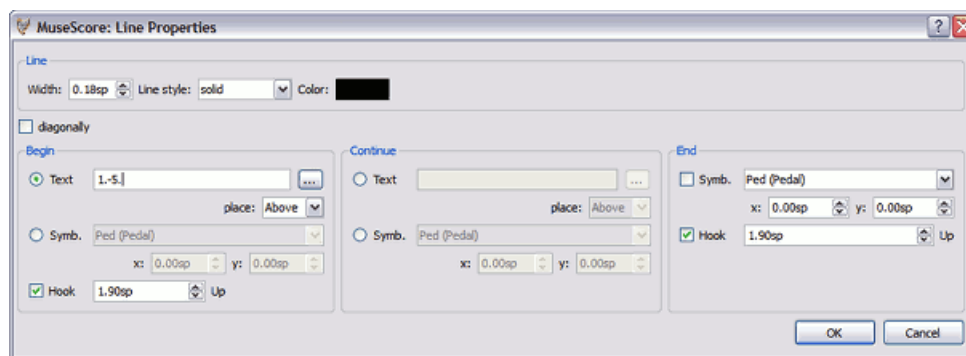
Kahvojen siirtäminen pelkästään oikealla tai vasemmalla nuolinäppäimellä tai hienosäätäminen hiirellä ei vaikuta siihen kuinka kertaukset toistetaan.

Jos siirrät kahvoja, katkoviiva näyttää loogisesta sijainnista toiminnalliseen sijaintiin.

Teksti

Voit muuttaa tekstiä ja monia muita maalin ominaisuuksia käyttämällä Viivan ominaisuudet -valintaikkunaa. Klikkaa hiiren oikealla maalin hakasta ja valitse *Viivan ominaisuudet ...* Jos käytät versiota 0.9.3 tai vanhempaa valitse "Maalin ominaisuudet ..." Alla olevassa kuvassa maaliteksti on "1.- 5."

Toistaminen

Joskus toistoja on enemmän kuin kaksi. Yllä olevassa kuvassa maaliteksti näyttää, että se toistetaan viisi kertaa ennen kuin jatketaan. Jos haluat muuttaa montako kertaa MuseScore soittaa toiston mene tahtiin jossa on kertausmerkki ja vaihda toistokertojen määrä (katso yksityiskohdat [Tahtioperaatioista](#)).

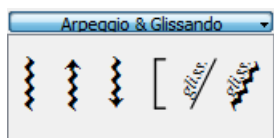
Versiossa 0.9.4 tai vanhemmissa voit asettaa moniviivastoisissa partituureissa maalit vain yläviivastolle. Muuten MuseScore voi kaatua tai ankkuripiste muuttua kun lataat partituurin uudelleen.
(ks. [virheraportti](#))

Aiheesta muualla

- [Näytönkaappausvideo: Add alternative repeats with MuseScore 0.9.5](#)

Arpeggio

Arpeggio (Murtosointu) -merkintä asetetaan vetämällä vastaava symboli Arpeggio-paletista sointunuotin päälle.

Versiossa 0.9.5 tai uudemmassa, voit muokata arpeggion pituutta tuplaklikkaamalla sitä ja vetämällä kahvasta ylös tai alas.

Nuottiavain

Nuottiavaimet voidaan luoda tai muuttaa vetämällä nuottiavainsymboli Nuottiavaimet-paletista tahtiin tai toiseen nuottiavaimeen. Voit käyttää funktionäppäintä *F9* näyttääksesi tai piilottaaksesi [paletin](#) sivupalkista.

Vaihda

Vedä nuottiavain Nuottiavaimet-paletista nuottiavaimen päälle partituuriin. Voit myös vetää nuottiavainta partituurista partituurin toiseen nuottiavaimeen käyttämällä *Vaihto+vasenhiiripainike+veto*.

Lisää

Vedä nuottiavain paletista tahdin tyhjään kohtaan. Tämä luo nuottiavaimen sen tahdin alkuun. Voit luoda nuottiavaimen myös keskelle tahtia vetämällä se tahdin tiettyyn nuottiin. Jos tahti ei ole viivaston ensimmäinen, nuottiavain piirtyy pienempänä.

Poista

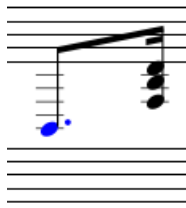
Valitse nuottiavain ja paina *Del*.

Huomaa, että nuottiavaimen vaihtaminen ei muuta minkään nuotin sävelkorkeutta. Sen sijaan vain nuotit siirtyvät.

Palkitus viivastosta toiseen

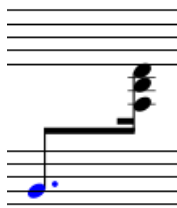
Pianopartituureissa on yleistä käyttää molempia viivastoja (basso ja diskanttiavain) musiikillisen fraasin kirjoittamiseen. Tämän voi tehdä MuseScorella seuraavasti:

Aluksi kirjoita kaikki nuotit samalle viivastolle:

Vaihto+Ctrl+ ↓ siirtää valitun nuotin tai soinnun seuraavalle alemmalle viivastolle

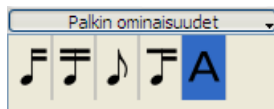
(Mac: **⌘+Vaihto+ ↓**).

Katso myös: [Tahtiviiva](#) viivaston yli (useammat viivastot)

Palkki

Palkit muodostuvat automaattisesti, mutta automaattinen asetus voidaan ohittaa manuaalisesti. Vedä palkkisyntoli Palkin ominaisuudet -paletista nuottiin muuttaaksesi sen palkin käyttäytymistä.

Voit myös ensin valita nuotin ja sitten kaksoisklikata sopivaa symbolia palkkipaletista.

Aloita palkin tästä nuotista.

Älä lopeta palkkia tähän nuottiin.

Älä palkita tätä nuottia.

Aloita toisen tason palkki tästä nuotista (ei vielä käytössä nykyisessä MuseScoren versiossa).

Katso myös: [Palkitus viivastosta toiseen](#)

Rumpunotaatio

Esimerkki rumpunotaatiosta:

Rumpusetin notaatio sisältää usein ylös- ja alaspäin olevia nuotinvarsia samanaikaisesti. Jos et ole tutustunut useamman äänen muokkaamiseen samalla viivastolla katso [stemmäämien](#) yleiskuvaus. Katso alla ohjeet erityisistä lyömäsoittimien merkintätavoista.

MIDI-näppäimistö

Helpoin tapa lisätä rumpunotaatio partituuriin on MIDI-näppäimistö. Useimmissa MIDI-näppäimistöissä on lyömäsoitinmerkinnät kunkin näppäimen yläpuolella. Jos painat "haihatti"-näppäintä MuseScore lisää oikean notaation partituuriin. MuseScore pitää automaattisesti huolta nuotinvarren suunnasta ja nuotinpään tyypistä.

Hiiri

Nuotin syöttäminen hiirellä on mahdollista versiosta 0.94 ylöspäin

1. Valitse nuotti tai tauko lyömäsoitinviivastolta. Tämä lataa vastaavan rumpupaletin.
2. Paina "N", niin nuotin syöttäminen alkaa
3. Valitse nuotin kesto nuotin syöttöpalkista
4. Valitse nuotin tyyppi (kuten bassorumpu tai pikkurumpu) rumpu[paletista](#)
5. Lisää nuotti partituuriin klikkaamalla lyömäsoitinviivastoa

Stemmaäännet

Stemmaäännet mahdollistavat sellaisten nuottien kirjoittamisen samalle viivastolle, jotka alkavat samaan aikaan, mutta joilla on eri pituisia kestoja. Stemmoja kutsutaan joskus 'tasoiksi' muissa nuotinnusohjelmissa.

Ohjeet

1. Aloita kirjoittamalla ensin ylin ääni (kaikki ylöspäin olevat stemmavarret).

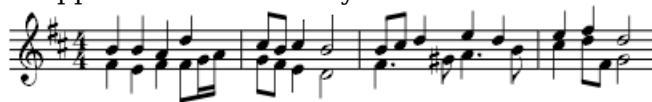
2. Kun kirjoitat nuotteja jotkut varret voivat olla alaspäin. Versiossa 0.9.4 ja tätä uudemmissa sinun ei tarvitse murehtia varren suunnasta tässä vaiheessa, koska ne kääntyvät automaattisesti, kun lisäät toisen äänen.

3. Palauta kursori rivin alkuun valitsemalla ensimmäinen nuotti.

4. Klikkaa "Stemma 2" -painiketta ja aloita alemman äänen kirjoittaminen (kaikki alaspäin olevat stemmavarret). Aloita "Stemma 2" nuotin kirjoitus klikkaamalla aloitustahti aktiiviseksi ja klikkaa hiirellä ensimmäinen nuotti paikalleen. Varmista, että hiiren nuolikursorissa on "äänen" värinen nuotti ennen klikkaamista.

5. Lopputuloksen tulisi näyttää tältä:

Milloin käytetään stemmääniä

- Jos haluat nuotinvarsien näyttävän soinnussa vastakkaisiin suuntiin samalla viivastolla.
- Jos haluat kirjoittaa samanaikaisesti soivia erikestoisia nuotteja samalle viivastolle.
- Samalle viivastolle kirjoitetuissa kuorostemmoissa.

Taukojen piilottaminen

Voit kätkeä tauon klikkaamalla sitä hiiren oikealla ja valitsemalla *Aseta näkymättömäksi*. Jos asetus *Näytä → Näytä näkymättömät* on valittuna piilotetut tauot näkyvät harmaana partituurissa. Tauot eivät näy tulosteessa.

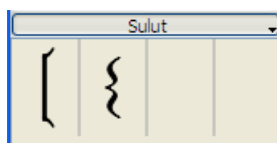
Viivastosulut

Poista

Valitse sulku ja paina *Del*

Lisää

Vedä sulkusymboli Viivastosulut-paletista tyhjään kohtaan viivaston ensimmäiseen tahtiin.

Vaihda

Vedä sulkusymboli Viivastosulut-paletista partituurin entisen sulun päälle.

Vaakasuora sijoitus

Versiosta 0.9.4 eteenpäin voit säätää sulun vaakasuoraa sijoitusta.

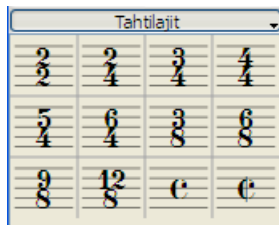
Kaksoisklikkaamalla sulkua ja painamalla *Vaihto*+ ← tai *Vaihto*+ → voit liikuttaa sitä vasemmalle tai oikealle.

Muokkaa

Kaksoisklikkaa sulkua niin pääset [muokkaustilaan](#), muokkaustilassa voit muuttaa sulun korkeutta ja yhdistää mielivaltaisen määrän viivastoja samaan viivastokokonaisuuteen vetämällä sulku viivastojen yli.

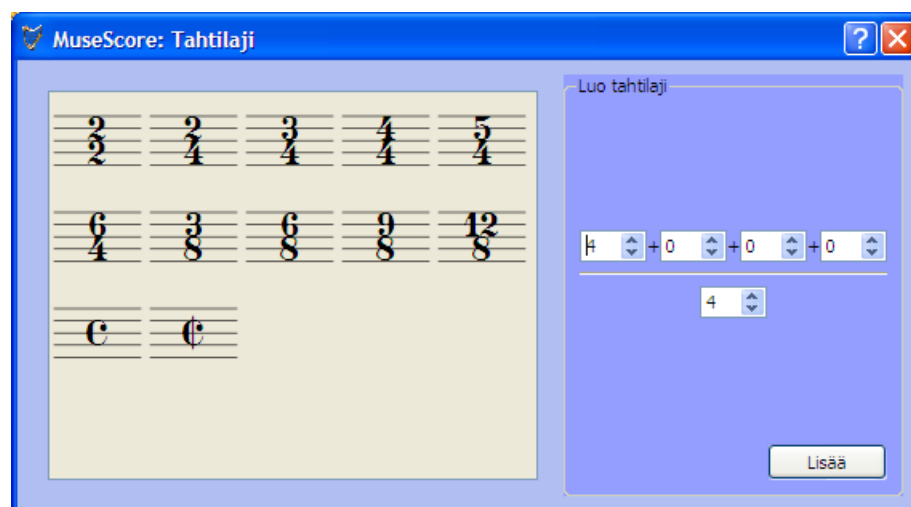
Tahtilaji

Tahtilajimerkinnät ovat saatavilla viereisessä pääpaletissa. Voit vetää ja pudottaa tahtilajimerkinnät partituuriin. (Katso MuseScore- [paletin](#) yleinen käyttöohje.)

Jos tarvitse tahtilajimerkintää jota viereisessä paletissa ei ole, valitse *Luo* → *Tahtilajit...* ja tee omasi. Voit muokata ylempsiä ja alempia numeroita *Luo* *Tahtilaji* -ikkunassa.

Useimmissa tapauksissa sinun tarvitsee muokata vain ensimmäistä ylempää numeroa. Ylimääräiset ylemmät numerot ovat [lisäarvoja](#) joilla merkintään saadaan useita ylänumeroita erotettuna toisistaan plusmerkillä.

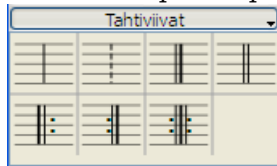
Kohotahdit

On tilanteita, jolloin todellinen kesto tahdissa poikkeaa tahtilajimerkinnällä osoitetusta kestosta. Kohotahdit ovat tästä yleisin esimerkki. Jos haluat vaihtaa todellisen keston muuksi ilman tahtilajimerkinnän muutosta katso kohta [Tahtioperaatiot](#).

Tahtiviiva

Tahtiviivatyyppin vaihtaminen

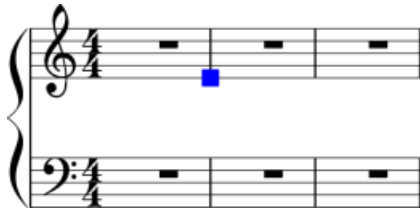
Tahtiviivat vaihdetaan vetämällä tahtiviivan symboli Tahtiviivat-paletista tahtiviivan päälle partituuriin.

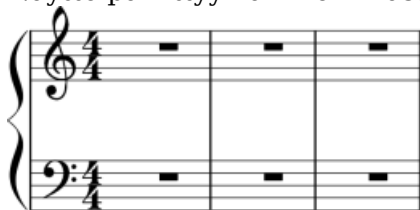
Voit piilottaa tahtiviivan klikkaamalla sitä hiiren oikealla ja valitsemalla *Aseta näkymättömäksi*.

Luo tahtiviiva useamman nuottiviivaston yli

Kun haluat vetää tahtiviivoja useamman viivaston yli kaksoisklikkaa tahtiviivaa niin voit muokata sitä (ks. [Muokkaustila](#)).

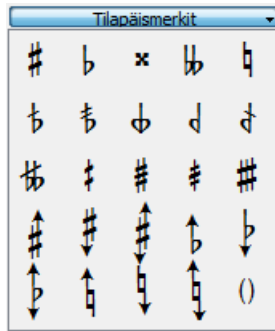
Klikkaa ja vedä sinisestä neliöstä alas seuraavalle viivastolle. Näyttö päivittyy kaikille viivastoille kun poistut muokkaustilasta.

Katso myös: [Tahtioperaatiot](#)

Tilapäismerkki

Tilapäismerkit voidaan asettaa tai niitä voidaan muuttaa vetämällä vastaava symboli paletista nuotin päälle partituuriin.

Jos haluat pelkästään muuttaa nuotin sävelkorkeutta voit valita sen ja painaa:

- ↑ : Nostaa nuotin sävelkorkeutta yhdellä puolisävelaskeleella.
- ↓ : Laskee nuotin sävelkorkeutta yhdellä puolisävelaskeleella.
- Ctrl+ ↑ : Nostaa nuotin sävelkorkeutta yhdellä oktaavilla.
- Ctrl+ ↓ : Laskee nuotin sävelkorkeutta yhdellä oktaavilla.

Versiossa 0.9.6 ja uudemmissa voit vaihtaa olemassa olevan etumerkinnän varoittavaksi etumerkinnäksi (sulkeisiin). Vedä sulkeet ()

Tilapäismerkit-paletista olemassa olevan etumerkinnän päälle (ei nuotinpäähän). Poista sulkeet valitsemalla etumerkintä ja painamalla *Delete*.

Jos muutat myöhemmin sävelkorkeutta nuolinäppäimillä, manuaalisesti asetetut etumerkintä poistetaan.

Valikon toiminto *Nuotit* → *Sävelkorkeuden oikeinkirjoitus* yrittää arvata oikeat merkinnät koko partituurissa.

Tremolo

Tremolo on nopea saman sävelen toisto tai nopea vuorottelu kahden tai useamman nuotin välillä. Se on merkitty kauttaviivoilla nuotinvarteen. Jos tremolo on kahden tai useamman nuotin välillä piirretään niiden keskelle palkit.

Tremolo-paletti sisältää eri symboleja yhden nuotin tremoloille (varrelliset, kuvassa alla) ja kahden nuotin tremoloille (varrettomat).

Kahden nuotin tremolossa kukin nuotti saa koko tremolon kestoisen arvon. Jos teet puolinuotin kestoisen tremolon (minimi) kirjoita ensin kaksi normaalia neljäsosanuottia. Tämän jälkeen vedä tremolosymboli ensimmäiseen nuottiin niin nuotin arvot automaattisesti kaksinkertaistuvat puolinuoteiksi.

Tupletit (triolet ym.)

Merkintätapa

Tupletteja käytetään jakamaan nuotteja muussa kuin tahtilajimerkinnän osoittamassa suhteessa. Esimerkiksi trioli jakaa tasajakoisessa tahdissa nuotin kolmeksi, mutta kaksi kertaa lyhemmillä nuottiarvoilla. Esimerkkejä tupleteista ovat duoli ja trioli. Joillakin tupleteilla on useita eri nimiä kuten kvintolilla.

Tuplet ilmaistaan nuottiryhmän alla olevalla numerolla, joskus käytetään myös hakasulkua.

Luominen

Kun teet **trioletin** tee ensin *koko* trioletin kestoinen nuotti. Valitse sitten tämä nuotti ja paina *Ctrl+3* (Mac: *⌘+3*) mikä muuttaa sen trioletiksi. Samoin *Ctrl+5* muuttaa nuotin kvintoliksi, jne.

Valitse ensin nuotti:

Ctrl+3 (Mac: *⌘+3*) luo trioletin jakamalla koko keston kolmeen yhtä suureen osaan

jota voidaan edelleen täydentää

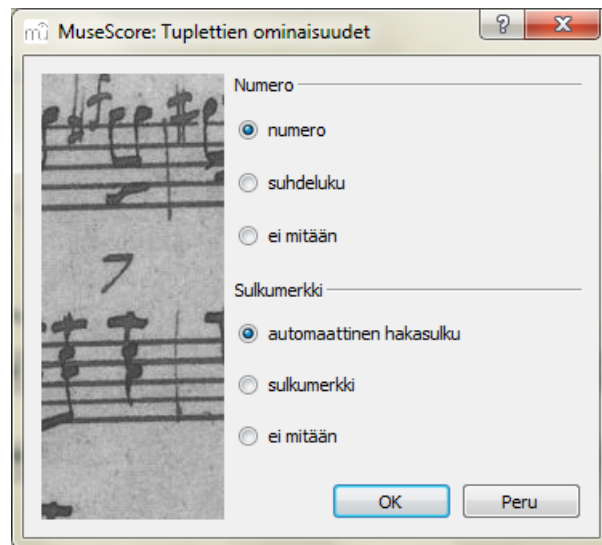
Nuotinkirjoitustila

Tupletin kirjoitus toimii hieman toisin [nuotinkirjoitustilassa](#) kuin mitä edellä kerrottiin. Versiossa 0.9.5 tai uudemmassa sinun tulee valita ensin kesto ja sitten antaa sävelkorkeudet sen jälkeen. Alla on askel-askeleelta ohjeita siitä, miten kahdeksasosa trioletnuotit tehdään.

1. Aloita nuotinkirjoitustila painamalla *N*
2. Varmista, että nuotinkirjoitusmerkki on siinä kohdassa, josta haluat aloittaa tupletin (käytä nuolinäppäimiä vasemmalle ja oikealle tarvittaessa)
3. Valitse nuotinsyöttötyökalusta neljäsosanuotti vastaamaan koko tupletin kestoja. Tee tämä klikkaamalla neljäsosanuottia nuotinsyöttöpalkista tai paina 5 näppäimistöä.
4. Luo trioli klikkaamalla valikosta *Nuotit* → *Tupletit* → *Trioli*, tai paina *Ctrl+3*
5. Huomaa, että kahdeksasosanuottin kesto tulee valituksi automaattisesti. Klikkaa viivastoon sävelkorkeudet.

Ominaisuudet

Voit vaihtaa tupletin näkymäominaisuuksia klikkaamalla hiiren oikealla tupletin numeroa ja valitsemalla *Tupletin ominaisuudet...*

Ominaisuuksien valintaikkunan kohdasta Numero voit valita joko yhden numeron, suhdeluvun kahdella numerolla tai ei numeroa ollenkaan.

Kohdassa Sulkumerkki valinta "sulkumerkki" tai "ei mitään" joko näyttää tai piilottaa sulkumerkin. "Automaattinen sulkumerkki" piilottaa sulkumerkin palkitetuissa nuoteissa ja näyttää sulun, jos tupletti sisältää palkittamattomia nuotteja tai taukoja.

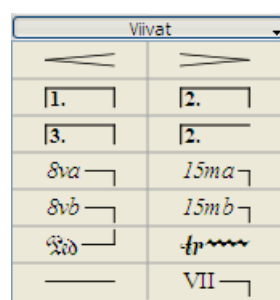

Ulkopuolisia linkkejä

- [Triole](https://en.wikipedia.org/wiki/Triole) kohteessa en.wikipedia.org

Viivat

Viivapaletti toimii kuten muutkin [palettit](#) "vedä-ja-pudota" -periaatteella. Vedä hiirellä kohde paletista ja pudota se partituuriin.

Muuta pituutta

Jos muutat viivan pituutta hiirellä niin ankkurin sijainnit (koskien nuotteja ja tahteja) eivät muutu. Siksi seuraavaa menetelmää suositellaan viivan alku- tai loppupisteen säätämiseen.

1. Jos olet nuotinsyöttötilassa poistu painamalla *N*
2. Kaksoisklikkaa viivaa jota haluat muokata
3. Siirrä kahvasta käyttämällä seuraavia pikanäppäimiä
 - *Vaihto*+ → siirtää ankkuria oikealle yhdellä nuotilla (tai tahdilla)
 - *Vaihto*+ ← siirtää ankkuria oikealle yhdellä nuotilla (tai tahdilla)
4. Jos haluat muuttaa pituutta silmämääräisesti ilman että kiinnitys nuottiin tai tahtiin vaihtuu käytä seuraavia pikavalintoja
 - → siirtää kahvaa yhden yksikön oikealle
 - ← siirtää kahvaa yhden yksikön vasemmalle

Katso myös: [Dynamiikkaviivat](#), [Maalit \(1. ja 2. maali\)](#)

Sidoskaari

Sidoskaari (Tie) on kaariviiva kahden kahden saman tasoisen nuotin välillä. Jos haluat kaariviivan joka ulottuu usean erikorkuisen sävelen yli käytä [Legato-kaarta](#).

Ensimmäinen tapa

Valitse ensimmäinen nuotti:

+ tekee sidoskaaren:

Toinen tapa

Sidoskaaria voi tehdä suoraan [nuotinkirjoituksen](#) aikana painamalla + heti kaaren aloittavan nuotin jälkeen.

Luku 4

Ääniominaisuudet

MuseScoressa on ääniominaisuudet rakennettu sisään. Tämä luku käsittelee toistopainikkeita ja tapoja laajentaa instrumentin ääniä sisäänrakennetun pianoäänien lisäksi.

Toistotila

MuseScoressa on sisäinen sekvensseri ja syntetisaattori partituurin soittamiseen.

Painamalla Toisto painiketta siirryt toistotilaan. Toistotilassa on käytettävissä seuraavat komennot:

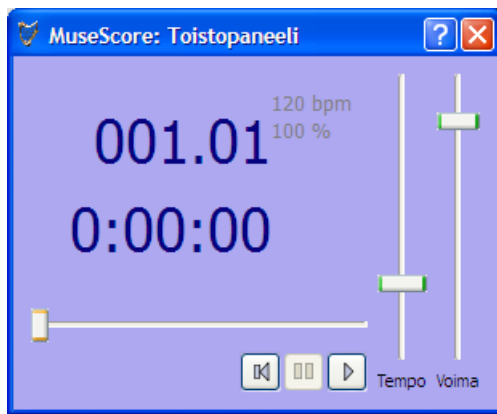
- Hae edellinen sointu ←
- Hae seuraava sointu →
- Hae edellinen tahti *Ctrl*+ ←
- Hae seuraava tahti *Ctrl*+ →
- Palaa partituurin alkuun *Home*
- Näytä/piilota toistopaneeli *F11*

Pysäytä ja poistu toistotilasta painamalla Toisto-painiketta uudelleen.

MuseScore aloittaa toiston siitä mihin se viimeksi sen lopetti. Jos valitset jonkun nuotin niin MuseScore aloittaa vastaavasti uudelleen valitusta nuotista. Työkalupalkissa on myös palautuspainike nopeaan siirtymiseen partituurin alkuun.

Toistopaneeli

Toistopaneeli tarjoaa lisää toiston säätöjä kuten tempo, aloituskohta ja perusvoimakkuus. Avaa paneeli valitsemalla päävalikosta *Näytä* → *Toistopaneeli*.

Vianmääritys

Versio 0.9.5 tai vanhempi: Jos haluat soittaa muita instrumentteja kuin pianoa sinun täytyy vaihtaa MuseScoren integroitu SoundFont toiseen monipuolisempaan *Muokkaa* → *Asetukset...* → *I/O välilehti*. Katso [SoundFont](#) ohjeista..

Ääni Ubuntussa

Jos sinulla on ongelmia Ubuntun äänen kanssa on suositeltavaa päivittää versioon 0.9.5 tai uudempaan. Ohjeet uusimman version asentamiseksi ovat nettisivun lataussivulla. Jos sinulla on ongelmia käytä foorumeja.

SoundFont (äänifontti)

MuseScoren mukana tulee erityinen tiedosto nimeltä SoundFont, joka kertoo MuseScorelle kuinka sen tulee toistaa kunkin instrumentin ääni. Jotkut äänifontit on suunniteltu erityisesti klassista musiikkia varten toiset jazzia tai popia, toiset ovat suuria ja vievät paljon muistia, toiset vastaavasti ovat hyvin pieniä ja kevyitä. Uusimmat MuseScoren versiot (versio 0.9.6 tai uudemmat) pitävät sisällään suhteellisen kevyen, yleiskäyttöön tarkoitetun SoundFont-tiedoston nimeltään "TimGM6mb.sf2".

Yleiskatsaus

SoundFont-tiedosto voi tallentaa rajoittamattoman määrän soitinten ääniä. Monia äänifontteja on saatavilla netistä. Katso erästä joka kattaa 128 ääntä [General MIDI](#) (GM). Jos käytät äänifonttia, joka ei vastaa General MIDI -standardia, niin muut eivät kuule oikeaa instrumenttia jos jaat partituuria tai tallennat sen MIDI-tiedostoksi.

SoundFonts-tiedostojen koko ja äänen laatu verkossa on vaihteleva. Suuri SoundFonts-tiedosto soi usein paremmin, mutta se voi olla myös liian suuri tietokoneeseesi. Jos huomaat, että MuseScore toimii hitaasti suuren SoundFont-tiedoston asentamisen jälkeen tai tietokone ei pysy toiston aikana mukana, katsele pienempää tiedostoa. Alla on kolme eri kokoista suosittua GM SoundFonts-tiedostoa.

- FluidR3_GM.sf2 (141 Mt pakkaamaton), lataa Fluid-soundfont.tar.gz (129 Mt)
- MagicSF_ver2.sf2 (67.8 Mt pakkaamaton), katso [Big SoundFonts](#)
- TimGM6mb.sf2 (5.7 MB pakkaamaton), katso [Tim Brechbill's Timidity++ lataussivu](#) "Free SoundFont" kohta

Pakkaaminen

Koska SoundFont-tiedostot ovat suuria ne ovat usein pakatut eri formaatteihin kuten .zip, .sfArk, ja .tar.gz. Sinun täytyy purkaa nämä tiedostot, ennen kuin niitä voidaan käyttää.

- ZIP on standardi pakkausformaatti jota useimmat käyttöjärjestelmät tukevat.
- sfArk on pakkausmenetelmän suunniteltu erityisesti pakkaamaan SoundFont-tiedostoja. Käytä erityistä [sfArk-ohjelmaa](#) sen purkamiseen.
- .tar.gz on suosittu Linuxin pakkausformaatti. Windows-käyttäjät voivat käyttää [7-zip](#) -ohjelmaa mikä tukee monia erilaisia pakkausformaatteja. Huomaa, että sinun tarvitsee purkaa kahdesti: ensin Gzip-muotoon ja sitten TAR-muotoon.

MuseScoren asetukset

SoundFont-tiedoston löytymisen ja purkamisen jälkeen älä avaa sitä tuplaklikkaamalla koska MuseScore ei tue sitä käytäntöä. Sen sijaan siirrä tiedosto valitsemaasi kansioon, käynnistä MuseScore ja seuraa alapuolisia ohjeita.

Mene *Näytä* → *Syntetisaattori*. Alkuperäinen SoundFont-asetus riippuu siitä, mikä käyttöjärjestelmä on käytössä.

- Windows: C:/Program Files/MuseScore//sound/TimGM6mb.sf2
- Windows (64-bit): C:/Program Files (x86)/MuseScore//sound/TimGM6mb.sf2
- Mac OS X:
/Applications/MuseScore.app/Contents/Resources/sound/TimGM6mb.sf2
- Linux (Ubuntu): /usr/share/sounds/sf2/TimGM6mb.sf2

Klikkaa seuraavaksi Äänifontti-kentän lopussa olevaa avauskuvaketta ja etsi uusi Sound-Font (.sf2) -tiedosto. Avautuneessa valintaikkunassa selaa ja valitse haluttu tiedosto ja klikkaa Avaa.

Ohjeita versiolle 0.9.5 tai sitä vanhemmille

Jos käytät versiota 0.9.5 tai vanhempaa mene *Muokkaa* → *Asetukset ...* → *I/O välilehti*.

Alkuperäinen SoundFont-asetus on `:/data/piano1.sf2`. Korvaa tämä uuden SoundFont (.sf2) -tiedoston sijainnilla. Klikkaa Avaa-kuvaketta ja etsi tiedosto ja avaa se.

Hyväksy muutokset klikkaamalla OK ja poistu asetuksista. Sulje MuseScore ja avaa se uudelleen niin muutokset tulevat voimaan.

Vianetsintä

Jos työkalupalkin toistopaneeli on harmaana tai sitä ei näy, seuraa ohjeita niin saat äänet toimimaan:

1. Varmista että valintamerkki on *Näytä* → *Kuuntelupainikkeet* valinnan kohdalla. Voit lisätä tai poistaa valintamerkin napsauttamalla vastaavaa kohtaa valikosta. Jos tämä vaihe ei ratkaise ongelmaa, jatkaa seuraavaan vaiheeseen alla.
2. Jos toistopaneeli häviää SoundFont-tiedoston muuttamisen jälkeen, mene *Muokkaa* → *Asetukset...* → *I/O välilehti* ja klikkaa OK tekemättä mitään muutoksia. MuseScoren uudelleenkäynnistytksen jälkeen paneelin tulisi ilmaantua uudelleen. Tämä on tunnettu bugi 0.9.3 versiosta alaspäin.

Jos olet asentamassa ensimmäistä kertaa SoundFonttia käytä jotain edellä suositelluista SoundFont-tiedostoista.

Tempo

Toistotempoa voi muuttaa soittopaneelistä tai tempotekstillä partituurissa.

Toistopaneeli

- Näytä toistopaneeli: *Näytä* → *Toistopaneeli*
- Muuta iskua/minuutti -arvoa (bpm) käyttämällä temposäädintä (Tempo)

Tempoteksti

- Valitse nuotti kuvaamaan mihin tempoteksti luodaan
- Päävalikosta: *Luo* → *Teksti* → *Tempo* ...
- Paina lopuksi OK

Huomaa, että versiossa 0.9.3 tai varhaisemmassa ei ole mahdollista muuttaa tempotekstiä tai BPM:ää alkuperäisestä Tempotekstin valintaikkunasta. Voit kuitenkin vaihtaa molemmat kun lisäät tempotekstin partituuriin.

Nykyisen tempotekstin voi muuttaa siirtymällä kaksoisklikkaamalla muokkaustilaan. Voit käyttää [F2 palettia](#) lisätäksesi neljäsosa- tai muunkestoisen nuotin metronomimerkiksi tempotekstissä.

Andante ♩ = 75

Olemassa olevan tempotekstin arvoa Iskua/minuutti (BPM) voidaan muuttaa klikkaamalla hiiren oikealla tekstiä ja valitsemalla *Tempon ominaisuudet...*

Huomaa: Toisto voi olla nopeampi tai hitaampi kuin määritetty BPM jos tempoasetus toistopaneelissa ei ole asetettu 100 prosenttiin.

Luku 5

Teksti

Edellisessä luvussa käsitellään [teksti, joka vaikuttaa tempo](#), mutta myös paljon muun tyyppisiä tekstejä on käytettävissä MuseScoressa: [lauluteksti](#), [sointumerkit](#), dynamiikka merkit, [sormitus](#), otsikot ym. Näihin kaikkiin pääsee päävalikon kautta *Luo* → *Teksti*.

Lyhyille yleisille teksteille käytä viivaston tai viivastojen tekstiä. Ero näiden kahden tekstin välillä on haluatko soveltaa tekstiä joko yhteen viivastoon tai kaikkiin viivastoihin.

Tekstin muokkaaminen

Kaksoisklikkaa tekstiä niin pääset muokkaustilaan:

Tekstin muokkaustilassa seuraavat komennot ovat mahdollisia:

- *Ctrl+B* (Mac: *⌘+B*) laittaa **lihavoinnin** päälle ja pois
- *Ctrl+I* (Mac: *⌘+I*) laittaa *kursivin* päälle ja pois
- *Ctrl+U* (Mac: *⌘+U*) laittaa alleviivauksen päälle ja pois
- ↑ aloittaa yläindeksin tai lopettaa alaindeksin jos ollaan alaindeksitilassa
- ↓ aloittaa alaindeksin tai lopettaa yläindeksin jos ollaan yläindeksitilassa
- siirrä kursoria: *Home End* ← →
- *Askelpalautin* poistaa merkkejä kursorin vasemmalta puolelta
- *Del* poistaa merkkejä kursorin vasemmalta puolelta
- *Enter* aloittaa uuden rivin

- F2 näyttää tekstipaletin. Tekstipalettia voidaan käyttää erikoismerkkien ja symbolien kirjoittamiseen.

Tekstipaletti:

Katso myös: [Sointumerkintä](#), [Lauluteksti](#)

Tekstityyli

Tekstielementit luodaan *Tekstityylillä*. Tällä tyylillä määrittellään tekstin alkuperäisiä ominaisuuksia.

Tekstin ominaisuudet:

- **Kirjasinperhe:** fontin nimiä kuten "Times New Roman" tai "Arial"
- **Pistekoko:** fontin koko pisteinä
- **Kursiivi, lihavoitu, alleviivattu:** fontin ominaisuuksia
- **Ankkuri:** sivu, aika, nuotinpää, viivastokokonaisuus, viivasto
- **Kohdistus:** vaakasuoraan: vasen, oikea, keskelle; pystysuoraan: ylös, alas, keskelle
- **Poikkeama:** poikkeama normaalille ankkurin sijainnille
- **Poikkeamatyyppi:** mm, väli, prosentti sivun koosta

Tekstin tyyppejä:

- **Otsikko, alaotsikko, säveltäjä, runoilija:** ankkuroitu sivuun
- **Sormitus:** Sormitukset on ankkuroitu nuotinpäähän.
- **Lauluteksti:** Laulutekstit on ankkuroitu ajan kohtaan.
- **Sointumerkintä:** Sointumerkinnät on myös ankkuroitu ajan kohtaan.
- **Viivastokokonaisuus:** Käsittää viivastokokonaisuuden kaikki viivastot.* Ankkuroitu ajan kohtaan.
- **Viivasto:** Tarkoittaa viivastokokonaisuuden yhtä viivastoa.* Ankkuroitu ajan kohtaan.

* Viivastokokonaisuuden ja viivaston tekstin ero yhteisessä partituurissa. Viivastokokonaisuuden teksti vaikuttaa kaikkiin osiin. Viivaston teksti vaikuttaa vain siihen osaan, mihin se on ankkuroitu.

Sointumerkintä

Sointumerkinnät voidaan syöttää valitsemalla ensin nuotti ja sitten painamalla *Ctrl+K*. Tämä luo valitulle soinnulle soinnun nimitetekstiobjektin.

1. Paina *Välilyönti* niin pääset seuraavaan sointuun.
2. *Vaihto+Välilyönti* siirtää edelliseen sointuun.
3. *Ctrl+Välilyönti* tekee välilyönnin soinnun nimitekstiin.

Sointumerkintöjä voidaan [muokata](#) kuten normaalia tekstiä. Lisää korotusmerkki kirjoittamalla *#* ja alennusmerkki kirjoittamalla *b*. Nämä merkit muuttuvat automaattisesti asianmukaisiksi korotus- tai alennusmerkeiksi kun siirryt seuraavaan sointuun.

Jazz fontti

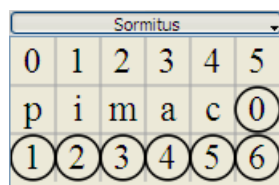
Jos haluat partituuriisi lisää käsinkirjoituksen mukaista ulkoasua, versiossa 0.9.5 ja uudemmissa on vaihtoehtoinen Jazz fontti tätä varten.

1. Valitse päävalikosta *Tyyli → Muokkaa yleistä tyyliä ...*
2. Valitse vasemman puoleisesta ikkunasta *Sointumerkinnät*
3. Oikealta puolen valitse Soinnun kuvaustiedostoksi *jazzchords.xml*

Sormitus

Sormitus voidaan lisätä nuotteihin vetämällä sormitusmerkki Sormitus-paletista nuotin päähän partituuriin. Kun nuotinpää on ensin valittu, sormitusmerkki voidaan lisätä käyttämällä tuplaklikkiä. Sormitusmerkit ovat normaalia tekstiä, jota voidaan [muokata](#) kuten mitä tahansa tekstiä.

Lauluteksti

1. Syötä ensin nuotit
2. Valitse ensimmäinen nuotti
3. Paina *Ctrl+L* ja kirjoita lauluteksti ensimmäiselle nuotille
4. Paina *Välilyönti* sanan lopussa, niin pääset seuraavaan nuottiin
5. Paina tavuviiva - tavun lopussa, niin pääset seuraavaan nuottiin. Tavut kiinnittyvät viivaan.
6. *Vaihto+Välilyönti* siirtää edelliseen nuottiin
7. *Enter* (Mac: *Return*) siirtää alas seuraavalle tekstiriville

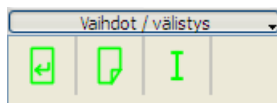

Luku 6

Muotoilu

Vaihto

Sivunvaihdot tai **rivinvaihdot** (viivastojen katkot) voidaan suorittaa vetämällä vastaava symboli Vaihdot & Välistys -paletista tahdin tyhjään kohtaan partituuriin. Vaihto tapahtuu merkityn tahdin jälkeen. Vihreät vaihtosymbolit ovat näkyvissä ruudussa, mutta eivät tulostuksessa.

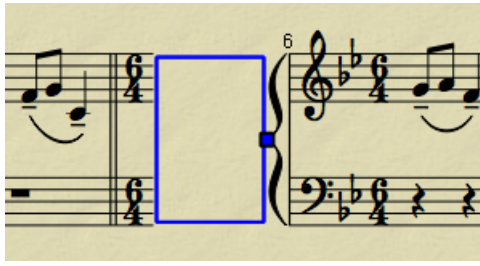
Välistyksiä käytetään lisäämään tilaa kahden vierekkäisen viivaston väliin. Vedä ja pudota välistin sen alueen yläpuoliseen tahtiin, jonka alla tarvitaan lisätilaa. Kaksoisklikkaa välistintä ja säädä haluttu väli vetämällä hiirellä välistimen kahvasta.

Jos haluat säätää viivastojen välejä koko partituurissa, tee se tyyliasetuksista. Välistimellä tehdään vain paikallisia muutoksia.

Kehys

Kehykset varaavat tyhjää tilaa normaalien tahtien ulkopuolelle. Ne voivat sisältää myös tekstiä tai kuvia. MuseScoressa on kahdenlaisia kehyksiä:

Vaakasuora kehys

Vaakasuorat kehykset katkaisevat viivastot. Leveys on säädettävissä ja korkeus on sama kuin viivastojen korkeus. Vaakasuoria kehyksiä voidaan käyttää erottamaan coda.

Pystysuora kehys

Pystysuorat kehykset varaavat tyhjää tilaa väliin tai ennen viivastoja. Korkeus on säädettävissä ja leveys on yhtä suuri kuin viivastojen leveys. Pystysuoria kehyksiä käytetään varaamaan tilaa otsikolle, alaotsikolle tai säveltäjälle. Jos luot otsikon, pystysuora kehys ilmestyy automaattisesti ennen ensimmäistä tahtia jos se ei ole siellä jo ennestään.

Luo kehys

Valitse ensin tahti. Kehyksen lisäyskomento (väliin) löytyy valikosta *Luo* → *Tahdit / kehykset*. Kehys lisätään ennen valittua tahtia.

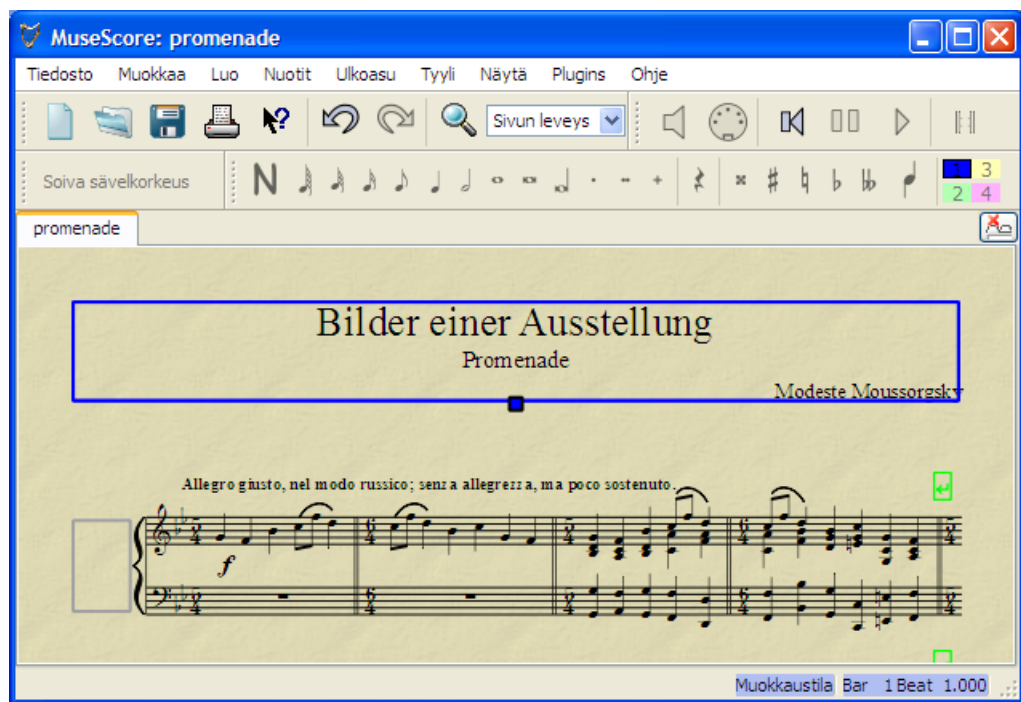
Poista kehys

Valitse kehys ja paina *Del*.

Muokkaa kehystä

Siirry [muokkaustilaan](#) kaksoisklikkaamalla kehystä. Ilmestyneestä kahvasta voit vetää ja säätää kehyksen kokoa.

Otsikkokehys muokkaustilassa:

Luku 7

Tuki

Tässä luvussa kerrotaan, miten löytää apua MuseScoren käyttämiseen: parhaat paikat mistä katsoa, paras tapa esittää kysymys foorumeilla, ja vinkkejä vian raportointiin.

Kuinka raportoidaan virheistä tai kysytään apua

Ennen kuin lähetät tukipyynnön [foorumiin](#):

- OLE HYVÄ ja yritä löytää ratkaisu [käyttäjän käsikirjasta](#)
- Käytä nettisivun [haku](#) funktiota nähdäksesi onko joku on jo törmännyt samaan ongelmaan [foorumeissa](#).
- Jos olet lähettämässä virheraporttia, yritä aluksi toistaa ongelma [viimeisimmällä jakelulla](#). Voit myös katsoa versiohistoriasta onko se jo korjattu.

Kun lähetät tukipyynnön tai virheraportin, lisää niin paljon lisätietoa seuraavista kuin tiedät:

- Käyttämäsi MuseScoren versio (esim. versio 0.9.5) tai tarkennettua numeroa, jos käytät esijulkaistua versiota (esim. revision 1944)
- Käyttämäsi käyttöjärjestelmä (esim. Windows Vista, Mac OS 10.5 tai Ubuntu 9.04)
- Jos raportoit virheestä yritä kuvailla tarkasti tilanteet, mitkä johtavat ongelmaan (mitä klikkaat, mitä näppäintä painat, mitä näet, jne.). Jos et voi toistaa ongelman vaiheita, ei luultavasti ole syytä raportointiin koska kehittäjät eivät voi toistaa sitä myöskään toistaa (ja ratkaista).
- Rajoita raporttisi yhteen virheeseen kerrallaan.

- Muista, että vikailmoituksen tavoitteena ei ole ainoastaan näyttää bugi, vaan antaa muille mahdollisuus toistaa bugi helposti.

Gelisensiëerd onder die [Kreatiewe Algemene Toeskrywing 3.0 lisensie](#),
2002-2011 [Werner Schweer](#) en ander

div>